

Til medlem af Inatsisartut
Hans Enoksen
Naleraq

05-08-2024
Sags nr.
Akt. id. 24414864

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 168-2024 vedrørende vedr. barseldagpenge for hustruer/samleverere til fiskere, fangere og fåreholdere og enlige hjemmegående kvinder

Kære Hans Enoksen.

Tak for spørgsmålene. Spørgsmålene er gengivet enkeltvis nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

1. Hvad er begrundelsen for at hustruer/samleverere til fiskere, fangere og fåreholdere og enlige kvinder, som er hjemmegående, får mindre i barseldagpenge i forbindelse med fødsel i forhold til deres medkvinder, som er fastansatte? Et barn der bliver født bør som alle andre børn behandles lige og skal passes af sin mor.

Formålet med barseldagpenge er at sikre, at forældre har økonomisk støtte under barselsorloven, hvilket giver dem mulighed for at være sammen med deres nyfødte barn og sikre en sund start på familielivet. Forskellen i barseldagpengesatserne for hjemmegående og fastansatte skyldes primært, at barseldagpenge til fastansatte kompenserer for tabt arbejdsindkomst. For fastansatte, der går glip af deres løn under orloven, hjælper barseldagpengene med at opretholde deres økonomiske stabilitet og levestandard. For hjemmegående er der ikke en direkte løn at erstatte. Den lavere sats til hjemmegående er en støtte til at dække de basale udgifter forbundet med at have et nyfødt barn.

Desuden er højere barseldagpenge til fastansatte en måde at motivere begge forældre til at tage barselsorlov uden at frygte store økonomiske tab, hvilket også fremmer ligestilling og sikre, at medarbejdere bliver i arbejdsstyrken.

2. Hvad er årsag til forskelsbehandling af, at hustruer/samleverere til fiskere, fangere og fåreholdere og enlige kvinder får mindre?

Det centrale er her at der er tale om hjemmegående – og ikke deres ægtefællers erhverv. Samlet set afspejler de forskellige satser en afvejning af økonomisk behov, compensation for tabt indkomst, og samfundsmæssige mål om at støtte arbejdsmarkedsdeltagelse og familiers økonomiske stabilitet.

3. Hvor meget får de ovennævnte kvinder i barsels dagpenge, som er hustruer/samleverere til fiskere, fangere og fåreholdere samt enlige kvinder? Jeg vil gerne vide i talform hvor meget de får.

Hjemmegående kvinder der er hustruer eller samleverere til fiskere, fangere og fåreholdere, samt enlige hjemmegående kvinder, har som udgangspunkt ret til 14 timers barselsdagpenge om ugen. Disse barselsdagpenge udgør i 2024 106,47 kr. i timen, svarende til mindstelønnen for en ikke-faglært arbejder over 18 år efter SIKs overenskomst. Dette betyder, at de vil modtage 1.490,58 kr. om ugen (106,47 kr. x 14 timer). Hvis de kan dokumentere, at de har en højere indtægt, kan de få op til 40 timers barselsdagpenge om ugen.

Beregningsgrundlaget for barselsdagpengene tager udgangspunkt i de sidste 3 måneders indkomst. Hvis disse måneder er atypiske, anvendes i stedet den seneste årsindtægt. Det er vigtigt at bemærke, at hvis man har et arbejde eller studie ved siden af, skal denne indkomst også medregnes. Den samlede barselsdagpenge kan dog ikke overstige 40 timer om ugen, selvom indkomsten kommer fra forskellige kilder. Hvis en person får løn under orlov, tælles dette med i det samlede timetal, så man ikke kan modtage både løn og barselsdagpenge for mere end 40 timer om ugen.

4. Hvis kvinderne i forhold til de andre kvinder der er fastansatte, kan få tilpasset størrelser i barsels dagpenge, hvor mange penge drejer det sig om og hvor skal man hente midlerne fra?

Hvis hjemmegående kvinder, skal kunne få tilpassede barselsdagpenge i forhold til fastansatte kvinder, vil det dreje sig om en potentiel forøgelse fra 14 timers barselsdagpenge om ugen til op til 40 timer om ugen. Der vil således være tale om en forøgelse fra 1.490,58 kr. om ugen (106,47 kr. x 14 timer) til 4.258,80 kr. om ugen (106,47 kr. x 40 timer). Dette ville betyde at kvinden får udbetalt yderligere 2.768,22 kr. om ugen.

Hvis man tager udgangspunkt i en barselsperiode 19 uger, vil en forøgelse fra 28.321,02 kr. (1.490,58 kr. x 19 uger) til 80.917,20 kr. (4.258,80 kr. x 19 uger), medføre en øget udgift på 52.596,18 kr. pr. kvinde.

På finansloven for 2024, er der afsat 26 mio. kr. til området. En forøgning af barselsdagpenge for hjemmegående til højeste sats, anslås at ville udgøre en samlet årlig udgift på yderligere 30-35 mio. kr. i barselsdagpenge.

Finansiering af dette vil skulle opnås gennem en politisk prioritering.

5. Kender Naalakkersuisut sådanne forhold eksisterer for kvinder der får børn og forskelsbehandlingen?

- a) Hvilke planer har Naalakkersuisut omkring reformen?
- b) Jeg vil gerne vide klart hvor mange penge der drejer sig om, hvis der skal ligebehandling af kvinderne der får børn og deres forhold.

Naalakkersuisut er opmærksom på, at der eksisterer særlige forhold for kvinder, der får børn og samtidig er hjemmegående.

Overvejelserne omkring dette vil blive inddraget i arbejdet med den kommende reform af barselsområdet. I den forbindelse vil der bl.a. også blive set på mulige løsninger for at forbedre vilkårene for selvstændigt erhvervsdrivende, muligheden for en forlængelse af forældreorloven, samt øget fleksibilitet ift. LGBT+ forældre.

Ift. underspørgsmål b, henvises til svaret på spørgsmål 4.

Naalakkersuisut er engageret i at finde de nødvendige midler og ressourcer til at gennemføre denne reform og sikre, at alle kvinder, der får børn, får den støtte og de barselsdagpenge, de har ret til, på en ligeværdig og retfærdig måde.

Med venlig hilsen

Jess Svane